

10.9.2007

### YK-asioiden kuulemistilaisuus 18.9.2007

Ihmisoikeusliitto ry kiittää kutsusta saapua keskustelemaan Suomen YK-politiikasta ja ajankohtaisista globaalipoliittisista kysymyksistä.

Ihmisoikeusliitto pitää tärkeänä, että Suomi painottaa kansainvälisissä suhteissaan ja YK-politiikassaan ihmisoikeuksien **universaalisuutta** ja **jakamattomuutta**. Näitä periaatteita kavenne-  
taan usein korostamalla kulttuurien ja traditioiden merkitystä tai korostamalla tiettyjä ihmisoikeuk-  
sia toisten kustannuksella. Kulttuureihin ja traditioihin sisältyy usein ihmisoikeuksia loukkaavia ta-  
poja ja asenteita. Esimerkkeinä tällaisista tavoista mainittakoon tyttöjen sukuelinten ympärileikka-  
us, tyttölasten arvon liittäminen vain suvun jatkamiseen, kastittomien ihmisten oikeuksien kieltämi-  
nen tai homoseksuaalisuuden tuomitseminen vaikkapa uskontoon vedoten. Suomen ihmisoikeuspo-  
litiikan ei pidä arvottaa kulttuureita keskenään, vaan on lähdeittävä siitä, että ihmisoikeudet suojaa-  
vat yksilöitä riippumatta siitä, mitä kulttuuria tai traditiota he edustavat. Uskottava esiintyminen  
näissä kysymyksissä edellyttää oman maan ihmisoikeustilanteen arvioimista kriittisestä näkökul-  
masta ml. kulttuuriset asenteet, jotka estävät ihmisoikeuksien toteutumista Suomessa. Ihmisoikeuk-  
sia ei kansainvälisessä keskustelussa pidä myöskään käyttää välineellisesti muiden tarkoituksien  
edistämiseksi, vaan niihin huomion kiinnittäminen tulee tapahtua aidosta kiinnostuksesta ja toista  
osapuolta kunnioittavasti. Kansainvälisessä keskustelussa taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset  
oikeudet jäävät yhä usein kansalaisoikeuksien ja poliittisen oikeuksien varjoon. Ihmisoikeuksien  
edistämiseksi tarvitaan molempia näkökulmia ja erityinen huomio TSS-oikeuksien esillä pitämiseen  
on perusteltua.

Kansainvälinen terrorismi uhkaa ihmisoikeuksien toteutumista vakavalla tavalla. **Ns. terrorismin vastaisessa taistelussa** ihmisoikeuksien kunnioittaminen pitää olla johtava arvo. Tällä hetkellä näin ei ole. Jopa aivan ehdottomista ihmisoikeuksista, kuten kidutuksen kiellosta, on alettu tinkiä ns. terrorismin vastaisen taistelun nimissä. Valtiot ovat esimerkiksi alkaneet tehdä kahdenvälisiä sopimuksia siitä, että niiden kansalaisia voidaan palauttaa maahan turvallisesti. Kuitenkin jo tällaiset sopimukset tai toiselta valtiolta hankitut diplomaattiset takeet, ettei palautettua henkilöä kiduteta, vesittävät kidutuksen kiellon ehdottomuutta. Lisäksi sopimukset ja diplomaattiset takeet ovat käytännössä voineet osoittautua katteettomiksi, kun kidutusta on niistä huolimatta tapahtunut (esim. Agiza v. Sweden, CAT/C/34/D/233/2003).

Ihmisoikeusliitto korostaakin painokkaasti, että ns. terrorismin vastaisessa taistelussa ihmisoikeuksien kunnioittamisen pitää olla keskeinen arvo. Liitto muistuttaa, että ihmisoikeuksien kunnioitus on itse asiassa terrorismin tehokkaan torjunnan edellytys. Terrorismitaistelun nimissä tehty ihmisoikeusloukkaukset helposti vain tasoittavat tietä terrorismin lisääntymiselle, jonka vastatoimet taas ovat helposti entistä järeämpiä ja ylimitoitettuja sekä kielteisiltä ihmisoikeusvaikutuksiltaan vakavampia.

Ihmisoikeuksia tulee kunnioittaa sekä terrorismista epäiltyjen ja tuomittujen kohdalla kuin myös laajemmin radikalisoitumista ehkäisevässä työssä. Etenkin ehdottomista ihmisoikeuksista, kuten kidutuskieillon ehdottomuudesta, on pidettävä kiinni terrorisminvastaisessa kamppailussa, muutoin koko ihmisoikeusjärjestelmän uskottavuus vaarantuu.

Ihmisoikeusliitto ei näe erityistä tarvetta laatia **uusia ihmisoikeussopimuksia** YK järjestelmän piirissä. Huomion kiinnittäminen tiettyyn teemaan tai kohderyhmään uuden sopimuksen kautta saattaa tuntua tarpeelliselta ja perustellulta, mutta sen kääntöpuolena on ihmisoikeusjärjestelmän pirstaloituminen.

Ihmisoikeusliitto pitää YK:n **ihmisoikeusrakenteiden** uudistamisprosessia ja sen edelleen jatkamista tärkeänä. Ihmisoikeuksien yleismaailmallisten ja alueellisten seuranta- ja suojajärjestelmien

kehittäminen ja riittävä resursointi ovat tässä mielessä keskeisiä asioita. Ihmisoikeusliitto tukee vahvasti YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimintaa.

Ihmisoikeusliitto tukee EU:n yhteistä tavoitetta **kuolemanrangaistuksen** kieltämisestä ja tavoitetta **integroida ihmisoikeudet kaikkeen YK:n toimintaan**.

Helsingissä 18.9.2007

Kristiina Kouros  
Pääsihteeri

